

Sygn. akt III U 36/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>sekr.sądowy Marta Majewska-Wronowska</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 kwietnia 2013r. w Suwałkach

sprawy **J. B.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę socjalną

w związku z odwołaniem J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 27 listopada 2012 r. znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27.11.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na przepisy ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268 ze zm.) odmówił J. B. prawa do renty socjalnej, z uwagi na brak całkowitej niezdolności do pracy.

W odwołaniu J. B. domagała się zmiany decyzji i przyznania prawa do renty socjalnej. Powołała się na orzeczenie o trwałym, umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, które otrzymała w dniu 12.10.1999r. Wskazała, iż inni niepełnosprawni z takim samym orzeczeniem, mają ustalone prawo do renty socjalnej i dlatego uważa, że i ona powinna mieć przyznane prawo do renty socjalnej. Wskazała, iż świadczenie to powinno zostać przyznane na starych zasadach, gdyż niepełnosprawność ma orzeczoną od urodzenia, zatem w okresie od 01.01.1999r. do 30.09.2003r. spełniła warunki do renty socjalnej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, że wniosek o rentę socjalną został złożony w okresie obowiązywania ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej i tylko te przepisy miały zastosowanie. Odwołująca nie nabyła prawa do renty socjalnej na podstawie wcześniej obowiązujących przepisów – ustawy o pomocy społecznej – gdzie podstawę stanowiło orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

Sąd ustalił, co następuje:

J. B. (ur. (...)) w dniu 24.09.2012r. wystąpiła z wnioskiem o rentę socjalną.

Odwołująca ma wykształcenie średnie – zawodowe. W dniu 14.06.1985r. ukończyła (...) Szkołę Zawodową dla G. im. J. K. w K. w zawodzie tkacz i uzyskała tytuł robotnika wykwalifikowanego w tym zawodzie. Ostatnio była zatrudniona w firmie (...). Sp. z o.o. w S. jako stolarz maszynowy.

Orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w S. z dnia 12.10.1999r. została zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności trwale i na stałe. Orzeczone inwalidztwo istnieje od urodzenia i jest związane z zaburzeniami głosu, mowy i słuchu (kod L).

Lekarz orzecznik nie stwierdził u odwołującej całkowitej niezdolności do pracy. Również komisja lekarska, rozpoznająca sprzeciw wnioskodawczyni, nie stwierdziła całkowitej niezdolności do pracy.

Sąd poczynił ustalenia, co do aktualnego stanu zdrowia odwołującej, dopuszczając na tę okoliczność dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych odpowiednich specjalności, mając na względzie rodzaj schorzeń rozpoznanych u wnioskodawczyni. Biegli zostali zobowiązani do wypowiedzenia się, czy schorzenia występujące u odwołującej spowodowały całkowitą niezdolność do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu i czy ewentualna całkowita niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki szkolnej.

Biegli lekarze sądowi z zakresu laryngologii, psychologii i medycyny pracy, po dokonaniu badania odwołującej i przeanalizowaniu dokumentacji medycznej rozpoznali u niej głuchoniemotę – uwarunkowaną genetycznie istniejącą od dzieciństwa oraz schorzenia o podłożu neurologicznym. Pod względem laryngologicznym nie stwierdzili całkowitej niezdolności do pracy. Przeciwwskazaniem dla odwołującej jest praca w hałasie i przy maszynach w ruchu. Wskazali również, iż sprawność intelektualna w zakresie funkcji wykonawczej odwołującej jest wyższa od przeciętnej.

Strony nie zgłaszały zastrzeżeń do opinii.

Sąd zważył, co następuje :

Renta socjalna ma charakter świadczenia zabezpieczającego, a jej celem jest kompensowanie braku możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z systemu ubezpieczenia społecznego ze względu na to, że całkowita niezdolność do pracy powstała przed wejściem na rynek pracy.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003r. Nr 135, poz. 1268 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: 1) przed ukończeniem 18 roku życia; 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia; 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. W ust. 2 wskazano, że osobie, która spełniła warunki określone w ust. 1, przysługuje renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała, bądź renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje się na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153 poz.1227 ze zm.), stosując odpowiednio między innymi art. 12-14 tej ustawy (art. 5 i 15 ustawy o rencie socjalnej). Przepis art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - definiując niezdolność do pracy - stanowi, że niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przepisy ust. 2 i 3 wskazują, że całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Natomiast zgodnie z jej art. 13 przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu

oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, oraz możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy, a także celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Odwołująca nie spełnia przesłanek do przyznania prawa do renty socjalnej, gdyż nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w rozumieniu powołanych przepisów, gdyż nie utraciła zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

W zakresie całkowitej niezdolności do pracy Sąd zasięgnął opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu schorzeń, na które cierpi odwołująca. Opinia została wydana przez biegłych lekarzy, którym nie można zasadnie zarzucić braku rzetelności czy fachowości. Biegli lekarze przekonująco i profesjonalnie uzasadnili swoje stanowisko.

Odwołująca posiada orzeczony trwały umiarkowany stopień niepełnosprawności, która powstała w dzieciństwie i ma związek ze schorzeniem uwarunkowanym genetycznie (fakt bezsporny). Odnośnie relacji między orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności a wymaganiami art. 4 ustawy o rencie socjalnej istnienia całkowitej niezdolności do pracy wypowiedział się wielokrotnie Sąd Najwyższy m.in. w uzasadnieniu wyroku z dnia 11.03.2008r. sygn. I UK 286/07 (LEX 508351) wskazując, że niepełnosprawność nie jest tożsama z całkowitą niezdolnością do pracy. Zgodnie z definicją zawartą w słowniku zamieszczonym w art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Niepełnosprawność oznacza zatem inną sytuację socjalną określonej osoby. W związku z niepełnosprawnością przysługują też inne świadczenia. Najogólniej rzecz ujmując mają one na celu umożliwienie dalszej pracy osobie niepełnosprawnej oraz zapobieżenie jej społecznej alienacji. Stąd też w przypadku orzekania o niepełnosprawności obok oceny stanu zdolności do pracy uwzględnia się zdolność osoby do pełnienia ról społecznych, co nie odgrywa roli przy orzekaniu o niezdolności do pracy na gruncie ustawy emerytalnej. Na mocy art. 5 pkt 1 ustawy o rencie socjalnej orzeczenie lekarza orzecznika ZUS o całkowitej niezdolności do pracy ustalonej na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalonej na podstawie art. 13 ust. 5 tej ustawy, jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (pkt 2), a orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy - na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności (pkt 3). Obowiązujące przepisy nie przewidują natomiast analogicznej relacji w odwrotną stronę, tzn. że orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności ma być traktowane na równi z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS o całkowitej niezdolności do pracy, ustalonej na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej, podobnie orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Wiąże się to z różnymi w pewnym stopniu przesłankami orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy w rozumieniu przepisów rentowych i orzeczenia o niepełnosprawności w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, trybem orzekania w tych sprawach oraz różnicami w zakresie celów, którym orzeczenia te mają służyć.

Tak więc, mimo podobieństwa definicji, stwierdzenie umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie jest tożsame ze stwierdzeniem niezdolności do pracy (por. również uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 09.03.2012r.

sygn. I UK 370/11, LEX 1215126; wyroku SN z dnia 04.03.2008r. sygn. II UK 130/07, LEX 459312).

W odwołaniu wnioskodawczyni podnosiła, iż jest niepełnosprawna od dzieciństwa, a zatem spełniła przesłanki do uzyskania prawa do renty socjalnej na starych zasadach. Takie stanowisko jest błędne, gdyż wniosek o rentę socjalną odwołująca złożyła w dniu 24.09.2012r. i podlegał on rozpoznaniu na podstawie obowiązujących w tym momencie przepisów. Z dokumentów nie wynika, aby odwołująca wcześniej starała się o prawo do renty socjalnej. W dniu 20.02.2006r. złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy, ale bezskutecznie.

Ustawa z dnia 27.06.2003 r. o rencie socjalnej, która jako podstawa prawna uprawnień do renty socjalnej, zastąpiła przepisy ustawy z dnia 29.11.1990r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 1998r. Nr 64, poz. 414 ze zm.), zmieniła charakter tego świadczenia ze świadczenia z pomocy społecznej na finansowane z budżetu państwa świadczenie rentowe dla osób niepełnosprawnych od dzieciństwa. Jednocześnie zmieniły się warunki uzyskania tego świadczenia. Rentę socjalną przyznaje się i wypłaca osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed 18. rokiem życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia, a także w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Wnioskodawczyni pomimo posiadania orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, nie ubiegała się o rentę socjalną na podstawie obowiązujących wcześniej przepisów. Podnoszenie tej okoliczności teraz jest bezzasadne. W oparciu o obecnie obowiązujące przepisy, prawo do renty socjalnej jest uzależnione od istnienia całkowitej niezdolności do pracy, powstałej w określonym czasie, a w przypadku odwołującej niezdolności takiej nie stwierdzono.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc orzeczono, jak w sentencji.

mt

(...).

(...)

(...)

(...)

(...)

M. W.